

ANDIJON VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

ANDIJON VILOYATIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

2024- yil yanvar - sentabr oylari
uchun dastlabki ma'lumot

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va
savdo statistikasi bo'limi:*
74 228-30-57

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Viloyatda bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-sentabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 3 014,5 mln. AQSh dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan 602,0 mln. AQSh dollariga yoki 16,6 % ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar - sentabr, mln. AQSh dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **3 014,5** -16,6 %

(2023- y.: **3 616,5**)

Saldo

2024- y.: **-1 353,8** (2023- y.: - 1 877,1)

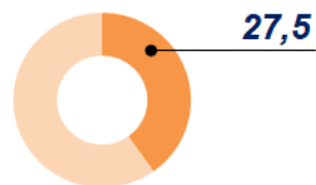

Eksport

2024- y.: **830,4** -4,5 %

(2023- y.: **869,7**)

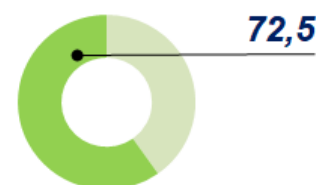
TSA'dagi ulushi, % da

Import

2024- y.: **2 184,2** -20,5 %

(2023- y.: **2 746,8**)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

 TSAda eksport hajmi 830,4 mln. AQSh dollariga (4,5 % ga kamaydi) va import hajmi 2 184,1 mln. AQSh dollariga (20,5 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida – 1 353,8 mln. AQSh dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

ANDIJON VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

XXR TSA – 860,4 Eksport: 78,1 Import: 782,3 28,5 %	Koreya Respublikasi TSA – 739,0 Eksport: 0,3 Import: 738,7 24,5 %	Rossiya Federatsiyasi TSA – 370,5 Eksport: 202,8 Import: 167,7 12,3 %	Qozog‘iston TSA – 313,9 Eksport: 305,2 Import: 8,7 10,4 %	Qirg‘iz Respublikasi TSA – 101,2 Eksport: 77,1 Import: 24,1 3,4 %
Meksika TSA – 96,5 Eksport: - Import: 96,5 3,2 %	Braziliya TSA – 88,2 Eksport: 0,5 Import: 87,7 2,9 %	AQSH TSA – 85,9 Eksport: 1,2 Import: 84,7 2,9 %	Afg‘oniston TSA – 60,9 Eksport: 60,8 Import: 0,1 2,0 %	Turkiya TSA – 43,7 Eksport: 12,8 Import: 30,9 1,5 %

Andijon viloyati jahonning 72 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXRda (28,5 %), Koreya Respublikasida (24,5 %), Rossiya Federatsiyasida (12,3 %), Qozog‘istonda (10,4 %), Qirg‘iz Respublikasida (3,4 %) va Meksikada (3,2 %) qayd etilgan.

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

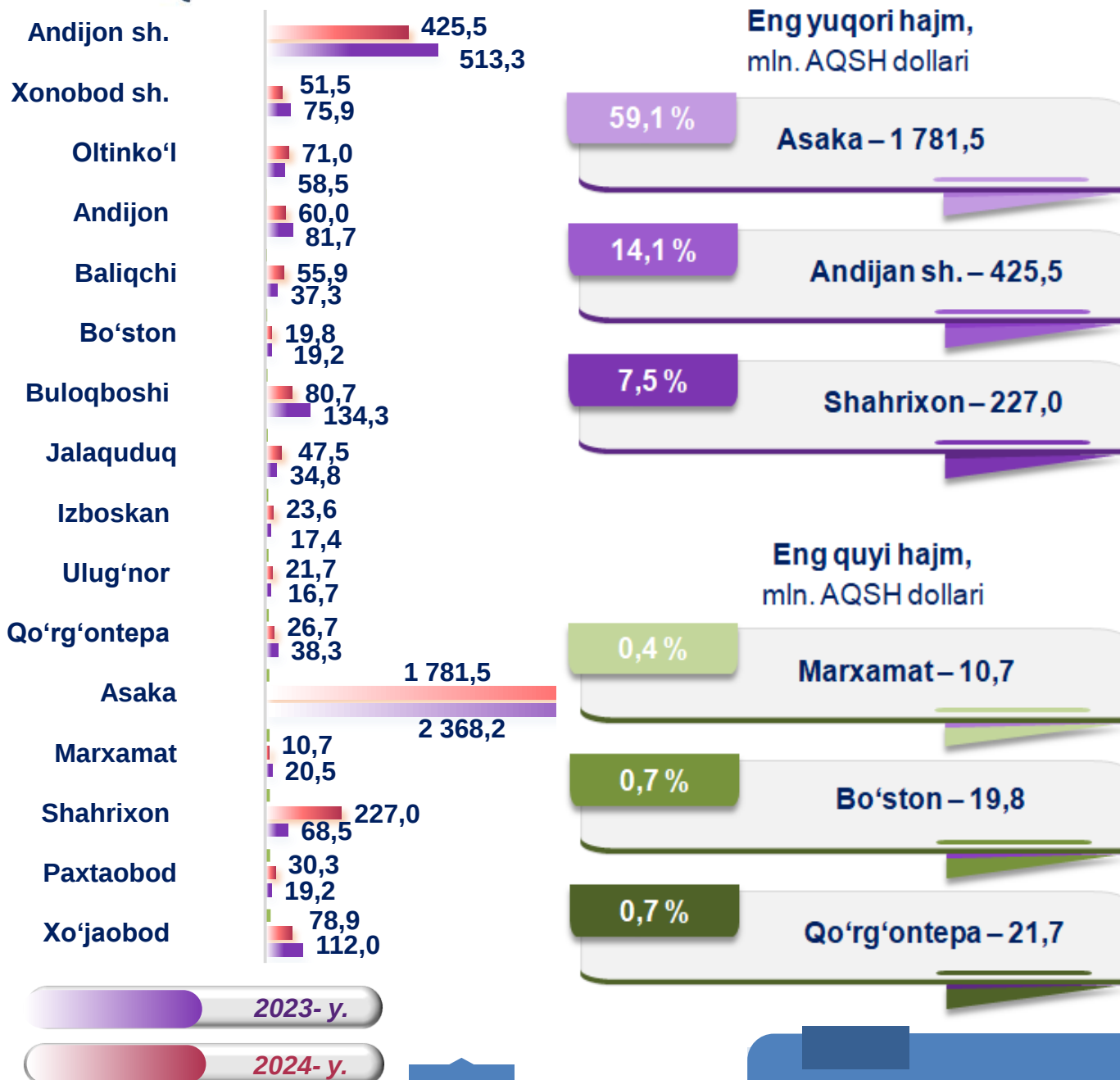
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	XXR	477,4	944,4	860,4
	<i>Eksport</i>	51,6	51,5	78
	<i>Import</i>	425,8	892,9	782,3
	Koreya Respublikasi	1 230,40	1 030,80	739
	<i>Eksport</i>	0,7	0,2	0,3
	<i>Import</i>	1 229,70	1 030,60	738,7
	Rossiya Federatsiyasi	343,5	234,1	370,5
	<i>Eksport</i>	118,7	165,1	202,8
	<i>Import</i>	224,8	69	167,7
	Qozog'iston	326,6	403,4	313,9
	<i>Eksport</i>	320,8	396,7	305,2
	<i>Import</i>	5,8	6,7	8,7
	Qirg'iz Respublikasi	314,2	179,8	101,2
	<i>Eksport</i>	289,2	150,4	77,1
	<i>Import</i>	25	29,5	24,1
	Meksika	36,8	146,8	96,5
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	36,8	146,8	96,5
	Braziliya	35,7	175,4	88,2
	<i>Eksport</i>	0,3	0,1	0,5
	<i>Import</i>	35,4	175,3	87,7
	AQSh	60,9	126,2	85,9
	<i>Eksport</i>	0,2	0,3	1,2
	<i>Import</i>	60,7	125,9	84,7
	Afg'oniston	10,5	0,9	60,9
	<i>Eksport</i>	10,5	0,9	60,8
	<i>Import</i>	0,004	0,003	0,1
	Turkiya	84,6	80,4	43,7
	<i>Eksport</i>	34	22,1	12,9
	<i>Import</i>	50,6	58,3	30,9

Davlatlar		2022- y.	2023- y.	2024- y.
Belarus Respublikasi		6,1	28,1	33,3
	<i>Eksport</i>	2,2	23,1	31,5
	<i>Import</i>	3,9	5,0	1,9
Slovakiya		8,3	21,4	31,4
	<i>Eksport</i>	0,001	0,0	0,0
	<i>Import</i>	8,3	21,4	31,4
Ozərbaycan		11,6	17,7	30,6
	<i>Eksport</i>	11,2	17,7	30,5
	<i>Import</i>	0,4	0,1	0,1
Hindiston		29,9	43,6	23,9
	<i>Eksport</i>	0,7	0,001	1,2
	<i>Import</i>	29,2	43,6	22,6
Pokiston		1,7	1,9	18,9
	<i>Eksport</i>	1,6	0,5	13,1
	<i>Import</i>	0,03	1,4	5,8
Chexiya		13,7	12,5	14,9
	<i>Eksport</i>	0,1	-	-
	<i>Import</i>	13,6	12,5	14,9
Polsha		8,4	11,9	14,6
	<i>Eksport</i>	0,9	0,5	1,3
	<i>Import</i>	7,4	11,4	13,3
Germaniya		28,8	34,4	11,2
	<i>Eksport</i>	0,6	0,3	0,4
	<i>Import</i>	28,2	34,1	10,8
Vietnam		0,6	9,7	9,6
	<i>Eksport</i>	0,003	0,02	0,02
	<i>Import</i>	0,6	9,7	9,6
Tayland		7,2	9,4	7,8
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	7,2	9,4	7,8

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2024- yil yanvar-sentabr)*

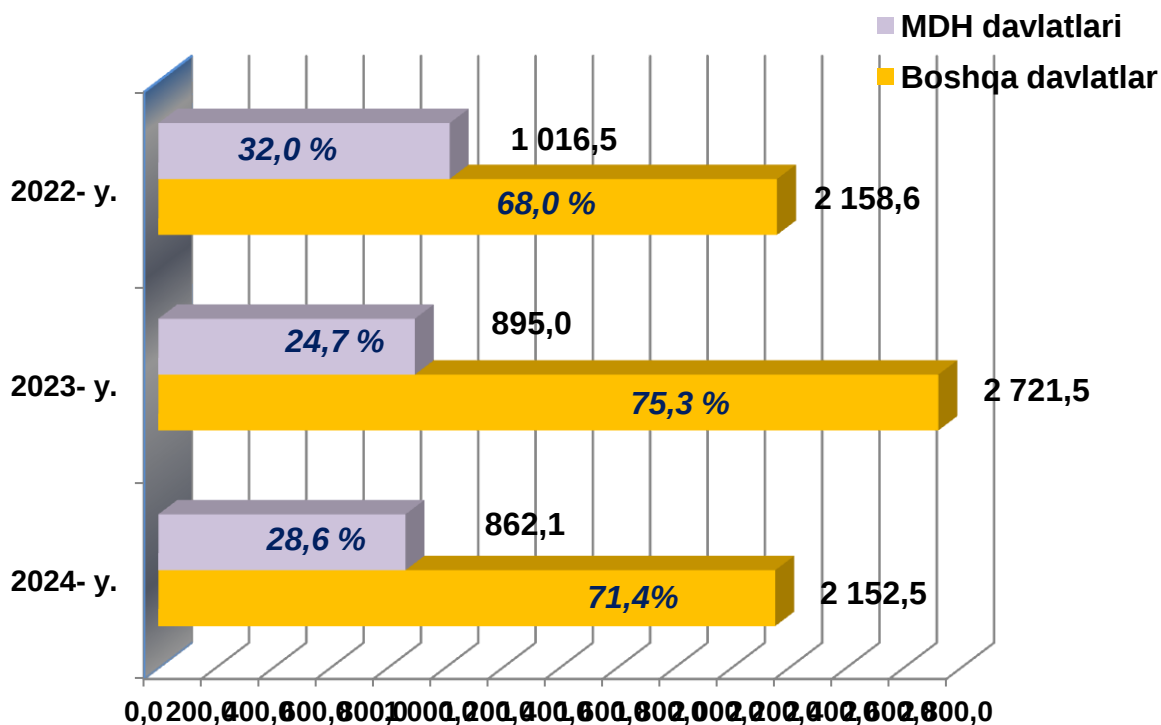

Viloyatda tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 59,1 % ulush bilan 1 781,5 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Marxamat tumani 0,4 % ulush bilan 10,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

ANDIJON VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 28,6 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning mos davriga nisbatan 15,6 % ga oshdi.

Andijonning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2024- yilning yanvar-sentabr oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 3,9 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 71,4 % ni tashkil etdi.

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-sentabr holatiga ko'ra, 862,1 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 656,7 mln. AQSh dollariga yetgan bo'lsa, import 205,4 mln. AQSh dollari qiymatida qayd etildi.

ANDIJON VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2024- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Rossiya Federatsiyasi

TSA – 370,5
Eksport – 202,8
Import – 167,7

Qozog'iston

TSA – 313,9
Eksport – 305,2
Import – 8,7

Qirg'iz Respublikasi

TSA – 101,2
Eksport – 77,1
Import – 24,1

Ozərbaycan

TSA – 30,6
Eksport – 30,5
Import – 0,1

Belarus Respublikasi

TSA – 33,3
Eksport – 31,5
Import – 1,9

Ukraina

TSA – 5,0
Eksport – 4,0
Import – 1,0

Tojikiston

TSA – 4,3
Eksport – 3,4
Import – 0,9

Moldova Respublikasi

TSA – 1,7
Eksport – 1,6
Import – 0,1

Turkmaniston

TSA – 1,1
Eksport – 0,1
Import – 1,0

Armaniston

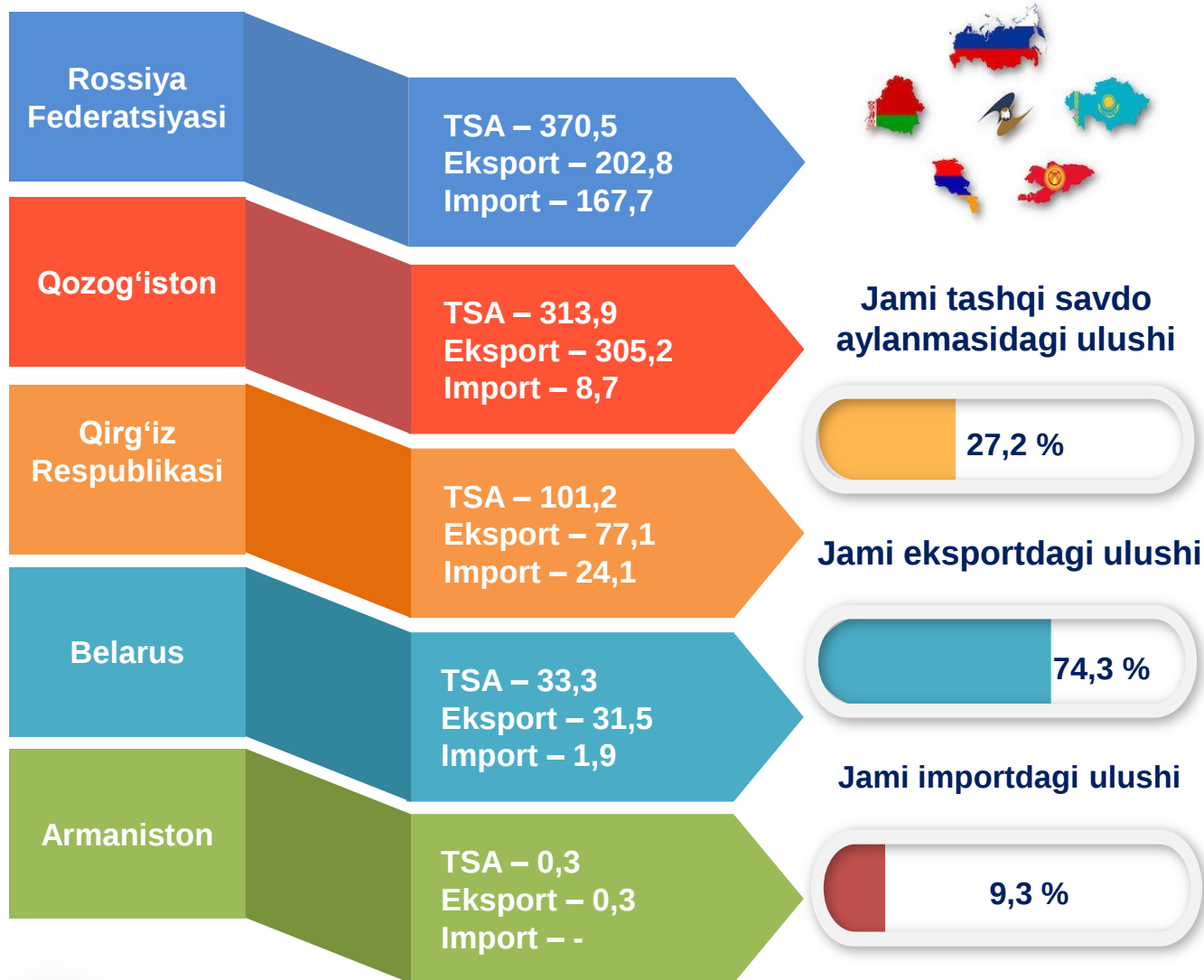
TSA – 0,3
Eksport – 0,3
Import – -

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori ulushi, Rossiya Federatsiyasi (43,0 %), Qozog'iston (36,4 %) hamda Qirg'iz Respublikasi (11,7 %) bilan qayd etildi.

ANDIJON VILOYATINING YEOIIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Andijon viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 819,3 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan, eksport hajmi 617,0 mln. AQSh dollari, import hajmi esa 202,3 mln. AQSh dollariga yetdi.

Shuni ta'kidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Belarus va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

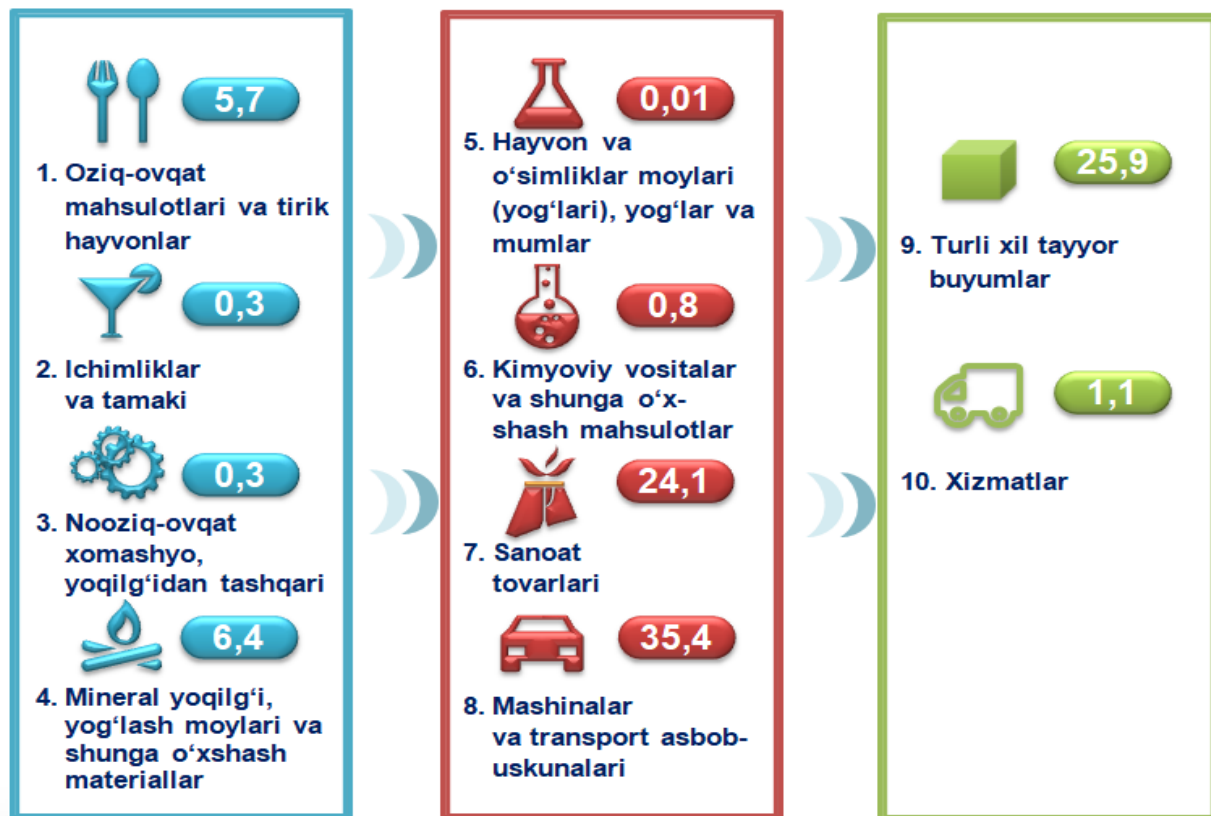
ANDIJON VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni 413 taga yetdi va ular tomonidan 830,4 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2023-yilning mos davriga nisbatan 4,5 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2024- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Andijon viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	mln. AQSh dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	869,7	830,4	100,5	95,5	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	30,3	47,0	99,0	155,3	3,5	5,7
Ichimliklar va tamaki	5,0	2,7	572,4	53,8	0,6	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3,4	2,1	80,0	63,1	0,4	0,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,8	53,5	7,4	7 109,8	0,1	6,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0002	0,08	30,7	44 004,2	0,00002	0,01
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	15,8	6,6	96,7	41,9	1,8	0,8
Sanoat tovarlari	189,4	200,0	86,5	105,6	21,8	24,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	390,7	294,3	118,1	75,3	44,9	35,4
Turli xil tayyor buyumlar	225,8	215,3	92,2	95,3	26,0	25,9
Xizmatlar	8,6	8,8	106,2	101,6	1,0	1,1

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 98,9 % ni tashkil etib, ular mashinalar va transport asbob uskunalari (35,4 %), turli xil tayyor buyumlar (25,9 %), sanoat tovarlari (24,1 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (5,7 %) va mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (6,4 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2024-yil yanvar-sentabr)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	42 334,5	145,5
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	3 273,0	10,5 m.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	731,8	14,4 m.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	478,8	73,5
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	2 682,8	53,8
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	963,0	38,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	507,4	137,7
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	439,5	137,1
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'gitlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo	75,8	68,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	53 524,7	71,1 m.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan	83,2	440,0 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	4 959,4	35,1
Noorganik kimyo moddalari	522,9	105,9
Birlamchi shakldagi plastmassalar	352,8	156,0
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	282,5	56,4
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	275,6	130,5
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	177,7	87,9

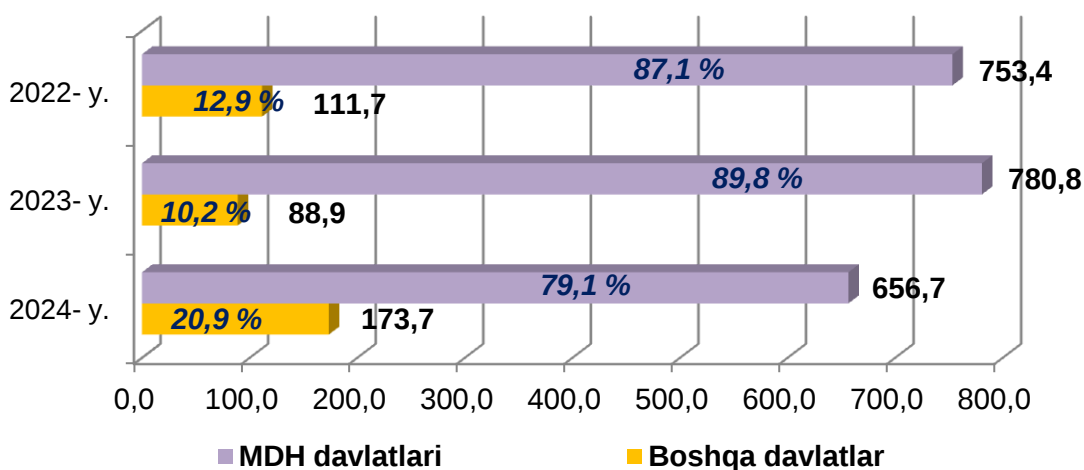
XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilning mos davriga nisba-tan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	185 653,3	106,9
Metallardan tayyorlangan buyumlar,	5 249,5	128,7
Cho'yan va po'lat	3 562,1	42,3 m.
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	2 666,8	105,7
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 660,2	141,7
Rangli metallar	653,4	45,7
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	278,3	5,3
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	198,7	17,3
Teri, boshqa joyda tasniflanmagan teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	47,3	7,8 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	189 324,8	73,7
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	91 026,4	77,2
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	7 183,7	116,8
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblari, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari	5 651,8	72,7
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	436,0	18,6 m.
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	289,4	82,9
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	203 270,0	97,4
Poyabzal	6 098,4	54,2
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	2 214,8	101,5
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	2 974,5	162,7
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	408,7	198,0
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	288,2	18,6
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari,	18,4	121,5
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	4,7	110,7

Andijon tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024- yilning yanvar-sentabr oylarida MDH mamlakatlariga 656,7 mln. AQSh dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportdagi ulushi 79,1 % ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Afg'oniston, XXR, Qirg'iz Respublikasi, Belarus va Ozarbayjon kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 94,7 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-sentabr, % da)

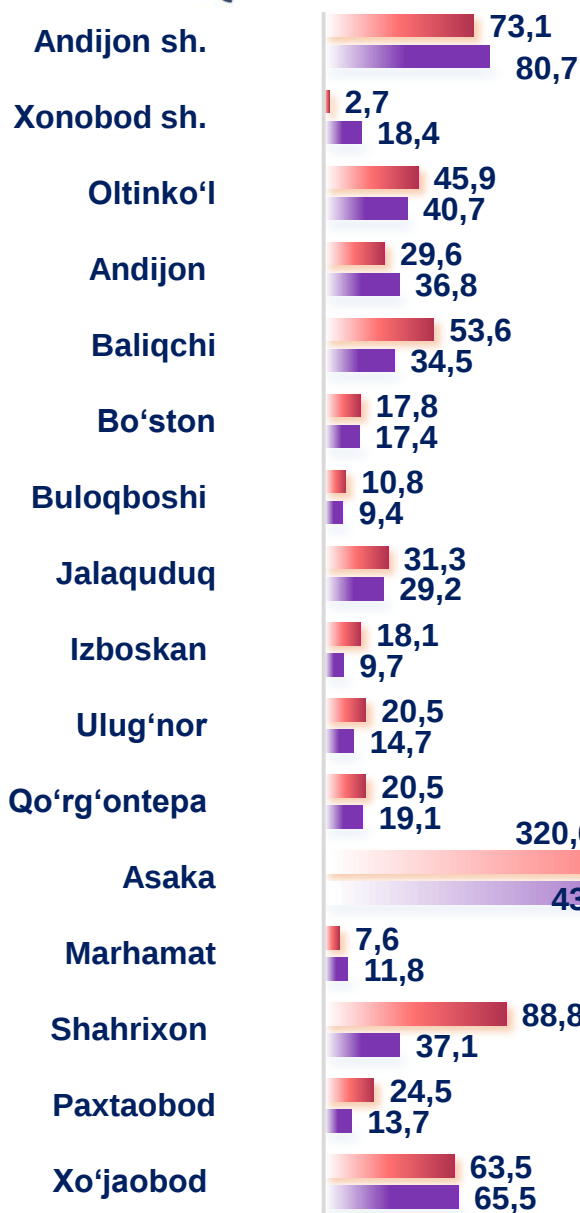

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Qozog'iston	396,7	305,2	123,7	76,9	1	1
Rossiya Federatsiyasi	165,1	202,8	139,1	122,9	2	2
Xitoy	51,5	78,0	99,8	151,6	4	3
Qirg'iziston	150,4	77,1	52,0	51,3	3	4
Afg'oniston	0,9	60,8	8,4	69,4 m.	11	5
Belarus	23,1	31,5	10,2 m.	136,5	5	6
Ozarbajjon	17,7	30,5	158,3	172,9	8	7
Pokiston	0,5	13,1	31,3	25,4 m.	13	8
Turkiya	22,1	12,9	65,0	58,2	6	9
Ukraina	3,8	4,0	124,0	106,3	9	10
Tojikiston	18,6	3,4	451,4	18,5	7	11
Moldova Respublikasi	1,2	1,6	32,1	136,9	10	12
Polsha	0,5	1,3	56,1	2,6 m.	15	13
Xindiston	0,001	1,2	0,1	1 968,9 m.	14	14
AQSh	0,3	1,2	133,2	4,4 m.	20	15
BAA	0,1	0,8	19,9	13,6 m.	16	16
Mongoliya	0,01	0,6	-	42,2 m.	18	17
Braziliya	0,1	0,5	44,4	3,4 m.	19	18
Latviya	0,8	0,5	71,1	58,5	17	19
Germaniya	0,3	0,4	47,9	129,1	12	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2024- yil yanvar-sentabr)*

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

38,6 %

Asaka – 320,6

10,7 %

Shahrixon – 88,8

8,8 %

Andijan sh. – 73,1

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

0,3 %

Xonobod sh. – 2,7

0,9 %

Marhamat – 7,6

1,3 %

Buloqboshi – 10,8

2023- y.

2024- y.

ViLOYat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 38,6 % bilan 320,6 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Xonobod sh. 0,3 % bilan 2,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-sentabr oylarida 94,8 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2023- yilning mos davriga nisbatan 17,4 ming tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qirg'iz Respublikasi (44,4 %), Rossiya Federatsiyasi (28,8 %), Pokiston (10,7 %), Afg'oniston (8,4 %) hamda Polsha (2,3 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024- yil yanvar-sentabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi 43,8 mln. AQSh dollari qiymatidagi meva-sabzavotlar eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 46,1 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 5,3 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2024- yil yanvar-sentabr, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

Uzum yangi uzilgan 3,6 mln. AQSH dollari 4,7 ming tonna 55,4 % ↑	Karam 1,7 mln. AQSH dollari 9,1 ming tonna 12,0 % ↑	Bodring 1,9 mln. AQSH dollari 2,6 ming tonna 35,3 % ↑	Pomidor 2,6 mln. AQSH dollari 2,7 ming tonna 36,2 % ↑
Sabzi 4,0 mln. AQSH dollari 25,8 ming tonna 86,5 % ↑	Piyoz 0,9 mln. AQSH dollari 5,6 ming tonna -51,7 % ↓	Yeryong'oq 0,4 mln. AQSH dollari 0,6 ming tonna 37,1 % ↑	Qovun va tarvuz 4,9 mln. AQSH dollari 21,7 ming tonna -17,7 % ↓

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-sentabr)

Davlatlar	Ming tonna	Ming AQSh dollari	Ulushi, % da *
 Qirg'iz Respublikasi	76 441,5	19 451,2	44,4
 Rossiya Federatsiyasi	13 960,8	12 602,5	28,8
 Pokiston	772,9	4 683,7	10,7
 Afg'oniston	546,0	3 670,9	8,4
 Polsha	491,8	1 014,3	2,3
 Turkiya	436,5	930,9	2,1
 XXR	712,5	496,9	1,1
 Latviya	952,4	330,9	0,8
 Qozog'iston	157,5	241,9	0,6
 BAA	87,0	187,5	0,4
 Belarus	60,1	37,5	0,1
 Mongoliya	97,2	36,9	0,1
 AQSh	12,6	35,8	0,1
 Saudiya Arabistoni	46,2	12,5	0,03
 Ukraina	9,5	7,1	0,02

* qiymat ifodasidan

2024- yil yanvar-sentabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qirg'iz Respublikasiga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 44,4 %), bu ko'rsatkich Rossiya Federatsiyasiga eksport hajmidan 1,5 barobar ko'p.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan viloyat uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xomashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

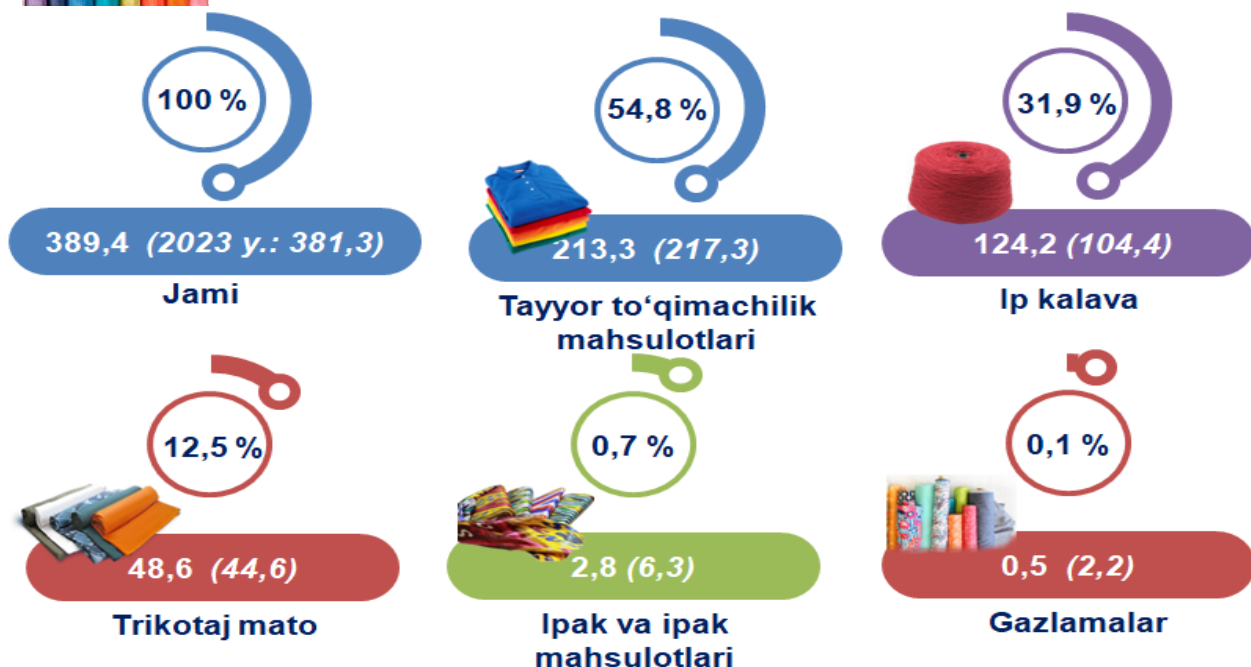
Xususan, 2024- yil yanvar-sentabr oylarida yakuni bo'yicha 389,4 mln. AQSh dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 46,9 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 2,1 % ga ortdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor to'qimachilik mahsulotlari (54,8 %), ip kalava (31,9), trikotaj mato (12,5 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 382 turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 30 ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

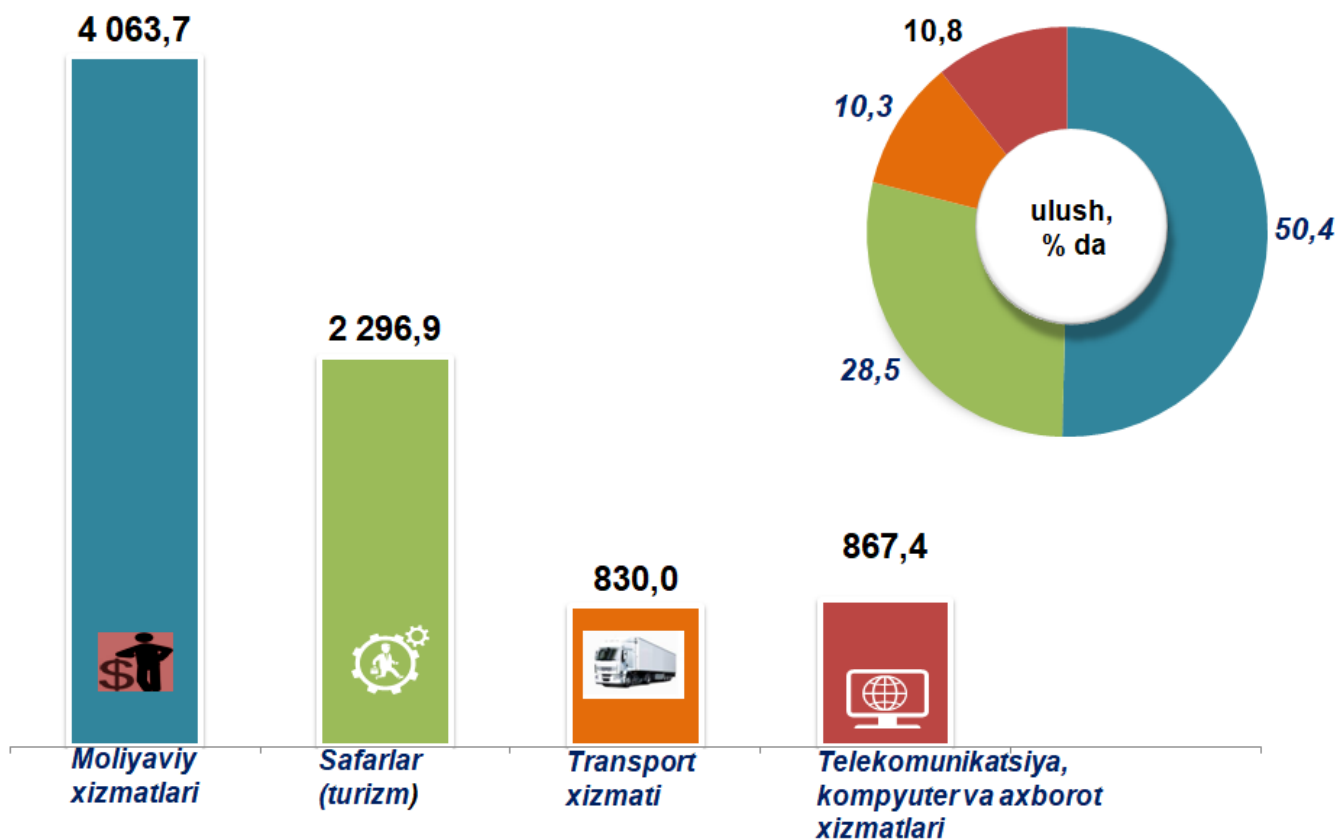
(yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi 8 058,0 ming. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,0 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 81,1 % ga oshdi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (50,4 %), safarlar (turizm) (28,5 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (10,8 %) va transport xizmatlari (10,3 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

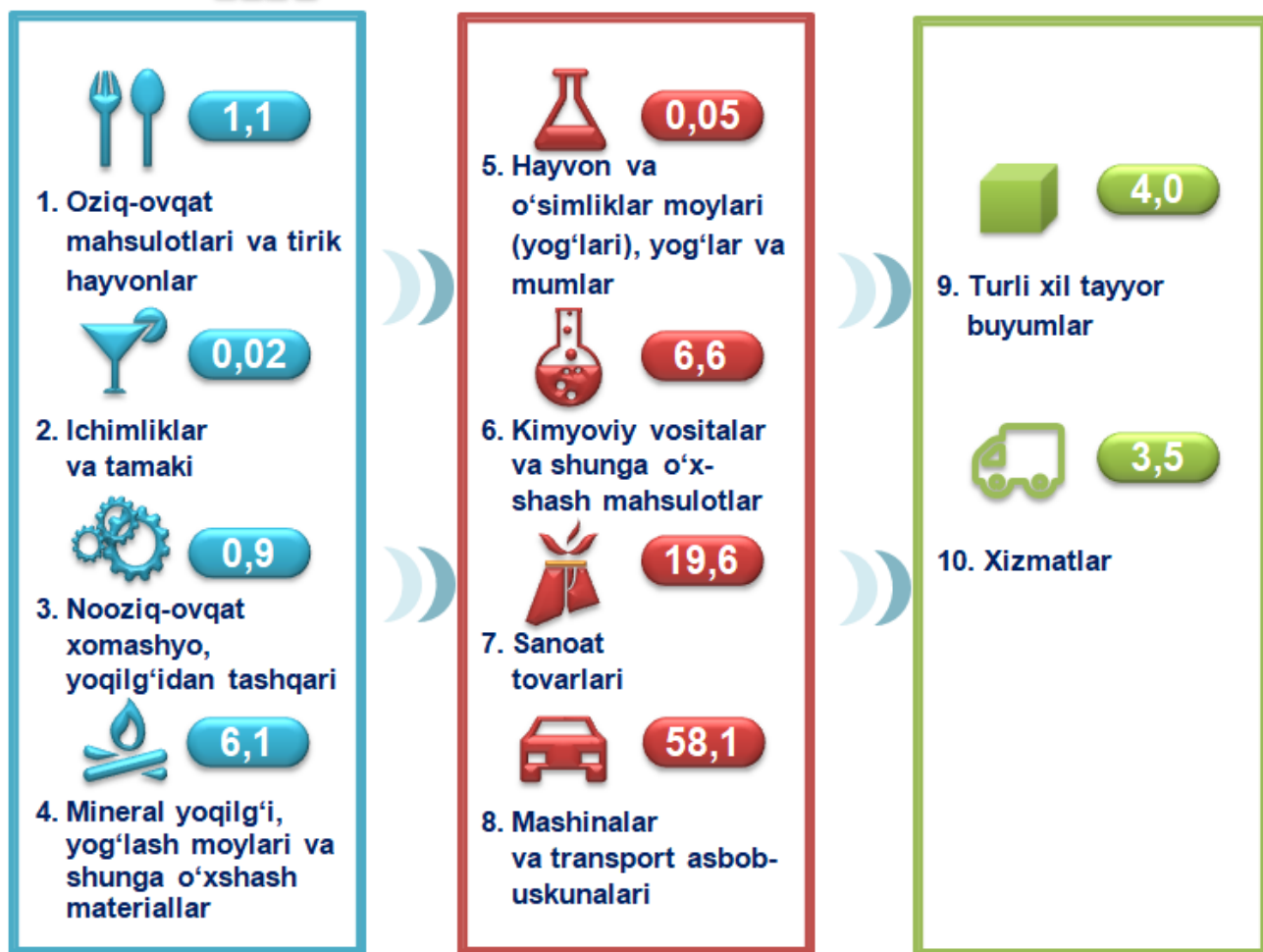
ANDIJON VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-sentabr oylarida import hajmi 2 184,2 mln. AQSh dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 20,5 % ga kamaydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (58,1 %), sanoat tovarlari (19,6 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (6,6 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2023-yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-sentabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 562,6 mln. AQSh dollariga kamaydi va 2 184,2 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 75,8 mln. AQSh dollariga yetdi.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	2 746,8	2 184,2	118,9	79,5	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	15,7	24,2	134,0	153,9	0,6	1,1
Ichimliklar va tamaki	0,3	0,4	194,8	151,7	0,0	0,02
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	18,2	20,3	109,9	111,6	0,7	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	23,4	133,4	226,9	569,1	0,9	6,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,6	1,1	1 172,7	41,4	0,1	0,05
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	219,9	144,4	144,2	65,7	8,0	6,6
Sanoat tovarlari	499,7	427,7	96,4	85,6	18,2	19,6
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	1 798,4	1 269,8	133,0	70,6	65,5	58,1
Turli xil tayyor buyumlar	103,2	87,1	126,3	84,4	3,8	4,0
Xizmatlar	65,4	75,8	39,4	115,9	2,4	3,5

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-sentabr)

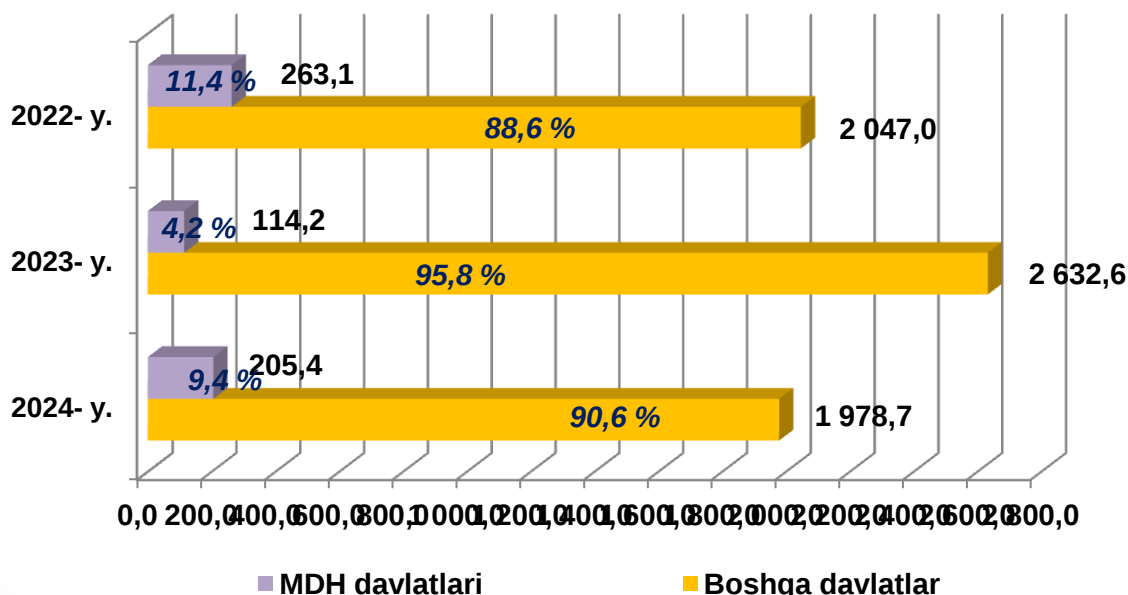
XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	7 224,7	150,1
Tirik hayvonlar, 03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	8 263,0	2,5 m.
Sabzavotlar va mevalar	2 383,3	99,4
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	2 037,3	282,6
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1 540,6	108,3
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	1 073,8	111,4
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	1 061,8	57,7
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	573,2	311,1
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	385,0	151,7
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	5 146,7	87,1
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	4 581,3	41,0 m.
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	3 308,2	55,8
Tabiiy kauchuk (sun'iy kauchuk va regeneratsiya qilingan rezina ham)	3 670,3	90,8
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari	2 534,9	174,6
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'gitlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	774,5	151,4
Metall rudalari va metall parchalari	67,6	5,7 m.
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	115 054,7	13,7 m.
Ko'mir, koks va briketlar	12 550,1	89,4
Tabiiy yoki sun'iy gaz	5 838,9	5,7 m.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan	1 082,5	43,6
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan	3,3	2,3
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	42 380,9	60,0
Birlamchi shakldagi plastmassalar	37 599,8	82,5
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	22 358,3	52,0
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	16 007,8	69,8
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	7 766,9	53,4
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	7 846,2	90,9

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	178 243,1	109,8
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	90 903,2	77,6
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	98 092,5	76,8
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	37 240,0	68,9
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	11 775,6	52,3
Rangli metallar	8 535,0	77,6
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	1 159,5	37,1
Qog'oz, karton va qog'oz massasi	695,5	164,7
Teri, boshqa joyda tasniflanmagan teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	1 012,2	68,4
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	753 780,0	66,2
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblari, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari	144 984,7	116,5
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	110 742,4	64,1
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	110 075,6	134,3
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	64 259,7	32,5
Metallarni qayta ishlash mashinalari	43 448,6	4,0 m.
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotlarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	13 121,5	29,8
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	27 685,7	107,1
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	30 008,6	59,6
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	32 546,9	110,5
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	14 942,8	102,0
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari,	6 907,7	123,9
Poyabzal	973,2	68,8
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	675,3	65,4
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	942,7	186,6
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar. boshqa iovda tasniflanmagan: soatlar	134,9	72,7

2024- yil yanvar-sentabr natijalariga ko'ra, MDH mamlakatlaridan import ulushi 9,4 % ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 5,2 % ga oshdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-sentabr oylarida Andijon viloyati 64 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Koreya Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Meksika, Braziliya, AQSh va Slovakiya) jami importning 10 dan 9 qismini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-sentabr, % da)

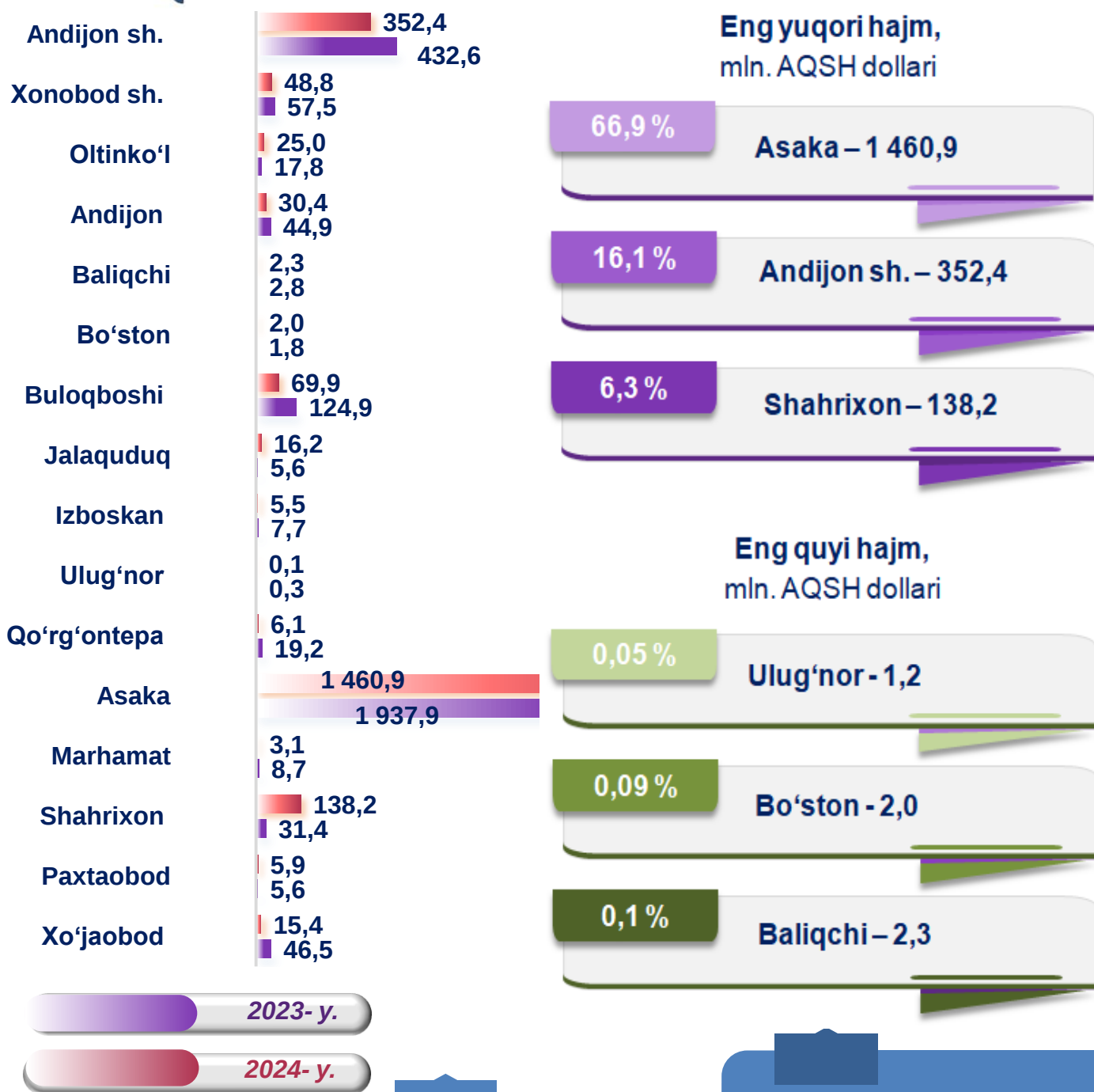

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

Davlatlar	mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Xitoy	892,9	782,3	209,7	87,6	2	1
Koreya Respublikasi	1030,6	738,7	83,8	71,7	1	2
Rossiya Federatsiyasi	69,0	167,7	30,7	2,4 m.	6	3
Meksika	146,8	96,5	4,0 m.	65,7	4	4
Braziliya	175,3	87,7	5,0 m.	50,1	3	5
AQSh	125,9	84,7	2,1 m.	67,3	5	6
Slovakiya	21,4	31,4	2,6 m.	146,3	11	7
Turkiya	58,3	30,9	115,0	53,0	7	8
Qirg'iziston	29,5	24,1	118,0	81,7	10	9
Xindiston	43,6	22,6	149,4	51,9	8	10
Chexiya	12,5	14,9	92,0	119,2	12	11
Polsha	11,4	13,3	153,6	116,3	13	12
Germaniya	34,1	10,8	121,0	31,7	9	13
Vetnam	9,7	9,6	16,3 m.	99,5	15	14
Qozog'iston	6,7	8,7	115,6	129,2	18	15
Tailand	9,4	7,8	129,9	83,1	16	16
Eron Islom Respublikasi	8,4	5,9	130,6	70,2	17	17
Pokiston	1,4	5,8	47,4 m.	4,2 m.	20	18
Italiya	9,9	4,5	122,4	46,1	14	19
Portugaliya	3,2	3,8	2,2 m.	121,5	19	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2024- yil yanvar-sentabr)

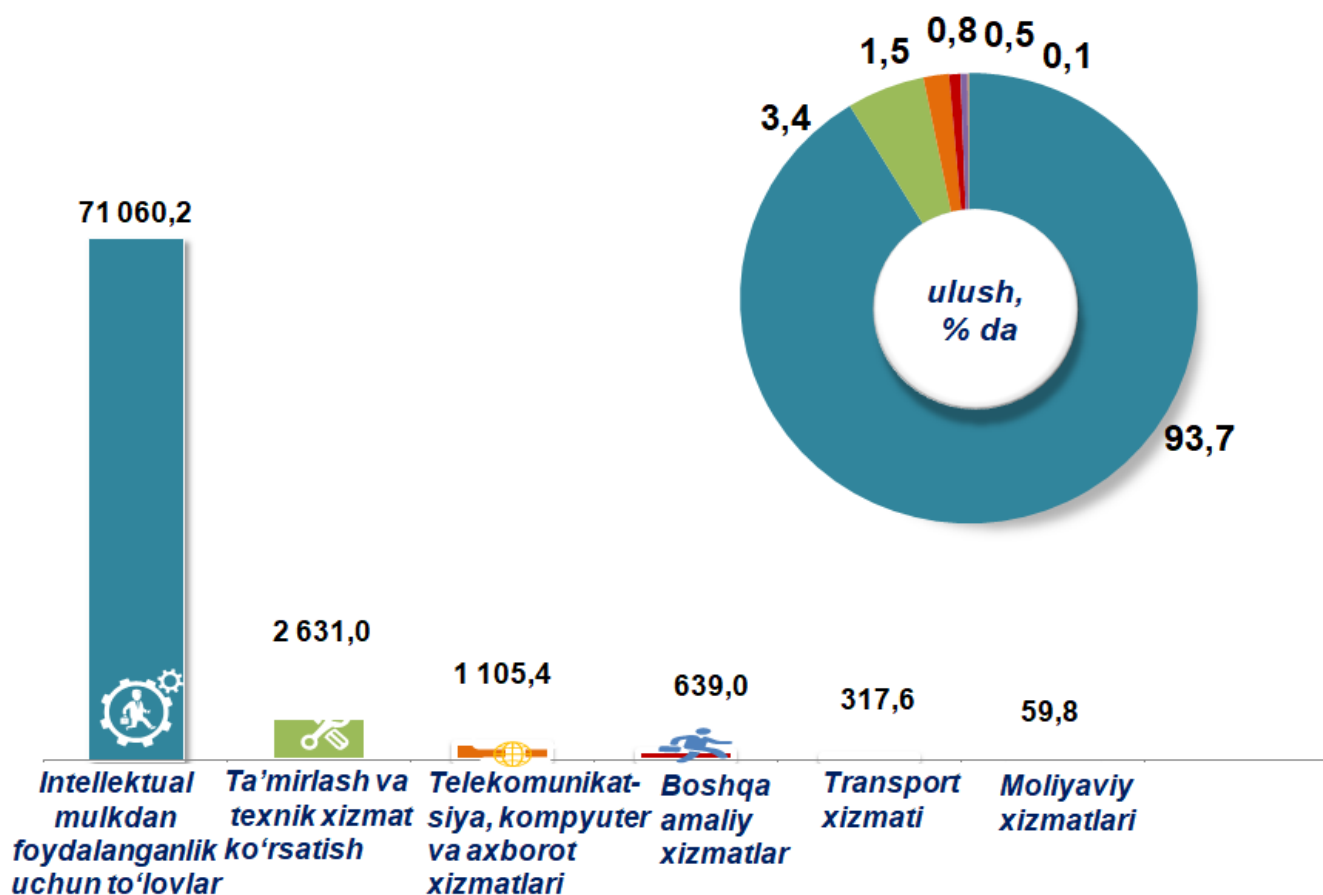

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 66,9 % bilan 1 460,9 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Ulug'nor tumani 0,05 % bilan 1,2 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

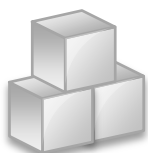
2024- yilning yanvar-sentabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 75,8 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 3,5 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 15,9 % ga ko'paydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi Intellectual mulkdan foydalanganlik uchun to'lovlar, boshqa joyda tasniflanmagan (93,7 %), ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish, boshqa joyda tasniflanmagan (3,4 %) ga tegishli bo'ldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

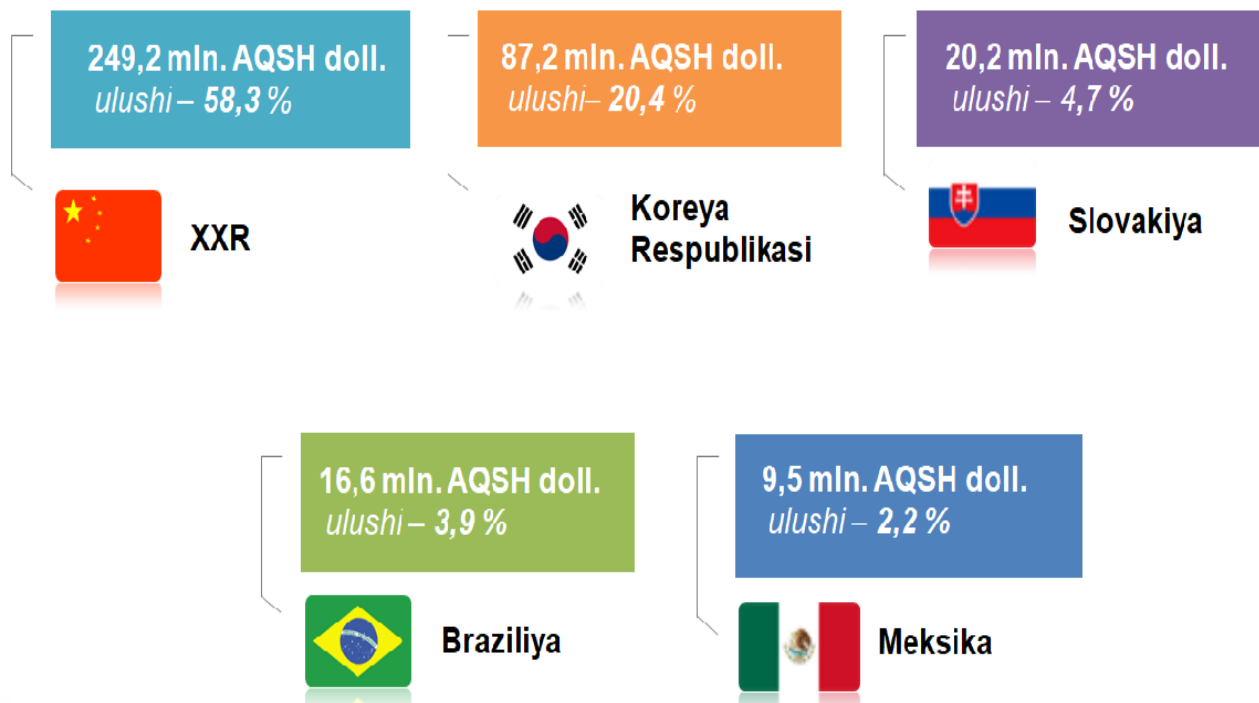

2024- yil yanvar-sentabr oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 427,7 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 14,4 % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 19,6 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho'yan yoki legirlanmagan po'lat (178,2 mln. AQSh dollari), rezina buyunlari (98,1 mln. AQSh dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (90,9 mln. AQSh dollari), to'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (37,2 mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.